

Kísérleti fizika, 8. gyakorlat

üzemmérnök informatikusoknak

Szükséges előismeretek: gázok belső energiája, a környezet és a gáz munkája, hőközlés; a hőtan I. főtétele; ideális gázok állapotváltozásai: izochor, izobár, izoterm folyamat; folyamatfüggő mólhő és fajhő;

F1. Tekintsünk $n = 2$ mólnyi egyatomos ideális gázt, melynek nyomása kezdetben $p_1 = 10^5$ Pa, hőmérséklete $T_1 = 273$ K. A gázzal állandó térfogat mellett $Q = 6800$ J hőt közlünk.

- Mennyi lesz a gáz hőmérséklete a hőközlés után?
- Mekkora a gáz nyomása a folyamat végén?
- Mekkora a folyamat során a gáz mólhője?

F2. Függőleges tengelyű, henger alakú tartályban lévő ideális gázt súrlódásmentesen mozgó dugattyú zár el környezetétől. A 8,00 kg tömegű dugattyú a gáz fölött helyezkedik el, keresztmetszetének területe $5,00$ cm². A tartályban lévő, 0,200 mol mennyiségű, egyatomos gáz hőmérsékletét a kezdeti 20 °C-ról 300 °C-ra növeljük. A külső légnyomás értéke $p_0 = 101,3$ kPa.

- Mekkora a bezárt gáz nyomása?
- Mekkora a gáz belsőenergia-változása?
- Mekkora a folyamat során a környezet, illetve a gáz által végzett munka?
- Mire fordítódik a gáz által végzett munka?
- Mennyi hőt közöltünk a gázzal?
- Mekkora a folyamat során a gáz mólhője?

F3. Egy mólnyi mennyiségű ideális gáz 3000 J munkát végez a környezetén, miközben izotermikusan kitágul. Végző térfogata $25,0$ liter, nyomása $1,00$ atmoszféra.

- Mekkora a gáz hőmérséklete?
- Mekkora hőt közöltünk a gázzal?
- Határozzuk meg a gáz kezdeti térfogatát!

F4. Bizonyos mennyiségű, kétatomos ideális gázt lassan melegítünk úgy, hogy a folyamatot ábrázoló grafikon a p - V diagramon egy egyenes szakasz. A gáz kezdeti nyomása p_0 , térfogata V_0 , míg a végző nyomás $3p_0$, végző térfogat $3V_0$.

- Hányszorosára növekedett a gáz hőmérséklete a folyamat során?
- Mekkora a gáz belsőenergia-változása p_0V_0 egységekben?
- Határozzuk meg a környezet munkavégzését!
- Mennyi hőt közöltünk a gázzal?
- Határozzuk meg a folyamat során a gáz mólhőjét! Állandó-e? Hasonlítsuk össze a mólhőt az izobár és izochor mólhő értékével!
- Ábrázoljuk vázlatosan a folyamatot T - V , illetve p - T diagramon!